

تبیین جایگاه سرمایه اجتماعی جوامع محلی در مدیریت پایدار تالاب هامون

مبارکه لالی^۱، منصور غنیان^۲، مسعود یزدان پناه^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی / دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ^۲ استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی / دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ^۳ استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی / دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان

m.lali68@yahoo.com

تالاب بین‌المللی هامون یکی از تالاب‌های مهم دنیا و بزرگ‌ترین دریاچه‌ی آب شیرین در سراسر فلات ایران محسوب می‌شود. این تالاب دربرگیرنده ارزش‌های اقتصادی؛ اجتماعی؛ تفریحی و زیست محیطی گسترده‌ای است که این تالاب را در زمره مهم‌ترین تالاب‌ها قرار داده است. متأسفانه به واسطه خشک‌سالی‌های اخیر؛ بسیاری از گونه‌های ارزشمند تالابی که زنجیره حیات را در این اکوسیستم تشکیل داده‌اند؛ از بین رفته‌اند. با این اوصاف، سرمایه اجتماعی می‌تواند یکی از شاخص‌های مهم و تأثیرگذار در مدیریت پایدار تالاب هامون و توسعه روستاهای اطراف تالاب و به تبع آن ارتقاء کیفیت زیست روستائیان به شمار آید. لذا هدف از این مقاله، ارائه راهبردهای مؤثر از دیدگاه دو گروه سرمایه اجتماعی بالا و پایین در مدیریت پایدار تالاب هامون می‌باشد. براساس یافته‌های پژوهش دو دسته افراد در سطح منطقه قابل شناسایی بودند: گروه با سرمایه اجتماعی بالا و پایین. نتایج این پژوهش حاکی از آنست که دو گروه مورد اشاره دیدگاه نسبتاً یکسانی در ارتباط با پیامدهای ناشی از عدم پایداری در مدیریت تالاب داشتند، از نظر دو گروه سرمایه اجتماعی، پیامدهای اجتماعی و زیست محیطی ناشی از وضعیت تالاب به ترتیب بیشتر و کمتر در سطح منطقه رخ داده است، با این حال راهبردهای متفاوتی را جهت نیل به مدیریت پایدارتر تالاب ارائه نمودند.

کلمات کلیدی: سرمایه اجتماعی، تالاب هامون، جوامع محلی، مدیریت پایدار